

داستان‌های مثنوی

(به زبان نثر)

دفتر دوم

www.ketab.ir

داود جمشیدی‌نیا

سرشناسه	:	جمشیدی‌نیا، داود، ۱۳۵۰ -
عنوان قراردادی	:	مثنوی
عنوان و نام پدیدآور	:	داستان‌های مثنوی/ مولف داود جمشیدی‌نیا.
مشخصات نشر	:	تهران: الماس دانش، ۱۳۸۹
مشخصات ظاهری	:	ج.
شابک	:	دوره: ۵-۹۳-۴۴-۵۰۰-۹۷۸؛ ج. ۱: ۸-۸۹-۴۴-۵۰۰-۹۷۸؛ ج. ۴: ۱-۹۱-۴۴-۵۰۰-۹۷۸؛ ج. ۵: ۸-۹۲-۴۴-۵۰۰-۹۷۸
وضعیت فهرست‌نویسی	:	فیپا
یادداشت	:	کتاب حاضر اقتباسی از کتاب "مثنوی" اثر مولوی است.
موضوع	:	مولوی، جلال‌الدین محمدبن محمد، ۶۰۴ - ۶۷۲ق. مثنوی -- اقتباس‌ها
موضوع	:	داستان‌های کوتاه فارسی -- قرن ۱۴
شناسه افزوده	:	مولوی، جلال‌الدین محمد، ۶۰۴ - ۶۷۲ق. مثنوی
رده‌بندی کنگره	:	۱۳۸۹ ۲ ۵۸۸۵۲ م/۱۱ PIR
رده‌بندی دیویی	:	۸۳۳/۶۲
شماره کتابشناسی ملی	:	۲۰۹۴۳۹۰

تلفن: ۶۶۴۹۳۷۵۳

ناشر	:	انتشارات الماس دانش
عنوان کتاب	:	داستان‌های مثنوی (به زبان نثر): دفتر دوم
نویسنده	:	داود جمشیدی‌نیا
ناظر چاپ	:	سیدناصرالدین گشتایی
ویراستار	:	کاظم زرین
چاپ	:	الوان-۶۶۵۶۲۵۴۹
شمارگان	:	۱۰۰ جلد
نوبت چاپ	:	سوم - ۱۴۰۲
قیمت	:	۶۵۰۰۰ تومان
شابک	:	۱-۸۸-۴۴-۵۰۰-۹۷۸، شابک دوره: ۵-۹۳-۴۴-۵۰۰-۹۷۸
مرکز پخش	:	تلفن: ۰۹۱۲۶۸۶۹۸۳۳-۶۶۹۶۸۰۵۸

کلیه حقوق و حق چاپ متن، طرح روی جلد و عنوان کتاب با نگرش به قانون حمایت حقوق مؤلفان، مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ محفوظ است و متخلفین تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۵
مقدمه.....	۷
زندگی نامه مولانا.....	۹
داستان های مثنوی به زبان نثر: دفتر دوم.....	۱۲
داستان دزد مار و مارگیر.....	۱۲
داستان باز شکاری پادشاه.....	۱۳
داستان مرد صوفی و لاخلول گفتن خادم.....	۱۷
داستان حلوا خریدن شیخ و کودک حلوافروش.....	۲۰
خاراندن مرد روستایی شیری را بجای گاوش.....	۲۳
فروختن صوفیان خرصوفی مسافری را جهت بر پا نمودن مراسم سماع.....	۲۴
معرفی جارچیان، زندانی را به جرم مفلسی در شهر.....	۲۶
قصه کشتن مادر.....	۳۰
داستان امتحان کردن پادشاه دو غلام خود را.....	۳۲
داستان کلوخ انداختن آن مرد تشنه در آب.....	۳۶
داستان مرد خارکن.....	۳۸
مناجات کردن چوپانی با خدا.....	۴۰
داستان مرد خفته و مار در دهانش.....	۴۵
داستان اعتماد به چاپلوسی و وفاداری خرس.....	۴۷
ترسیدن جالینوس حکیم از تملق گویی دیوانه ای از او.....	۵۰
داستان لقمان حکیم.....	۵۱
عیادت بیمار توسط پیامبر اکرم (ص).....	۵۴
تفرقه انداختن باغبان بین صوفی و فقیه و سید از همدیگر.....	۵۶
داستان بیدار کردن شیطان فردی را برای نماز.....	۵۸
قصه مسجد ضرار.....	۶۲
داستان چهار هندی نماز گزار که نماز همه باطل شد.....	۶۶
داستان قبیله خونخوار غز.....	۶۷
داستان پیرمرد فرتوتی که به پزشک مراجعه کرد.....	۶۸

فهرست مطالب

- داستان آن کودک که در جلوی تابوت پدر می‌گریست ۷۰
- داستان تیرانداز و ترسیدن او از سواری که در بیشه‌ای می‌رفت ۷۲
- قصه عرب بادیه‌نشین و ریختن ریگ در جوال ۷۳
- داستان ابراهیم آدهم ۷۵
- بدگوی صوفیان از صوفی در حضور شیخ ۷۸
- کشیدن موش افسار شتری را و خودبینی او ۸۱
- داستان حضرت شعیب و مرد پرمدها ۸۵
- دعای چهار نفر که هر یک میوه انگور را چیزی می‌گفتند ۸۸

www.ketab.ir

پیشگفتار

بشنوید ای دوستان این داستان خود حقیقت نقد حال ماست آن
خوشر آن باشد که سر دلبران گفته آید در حدیث دیگران

در مثنوی حضرت مولانا جلال‌الدین محمد بلخی معروف به مولوی قصه و حکایت‌ها همه و همه در ابیات معدود نی‌نامه و در شکایت این روح دورافتاده از نیستان الهی شکل می‌گیرد. قصه‌ها و حکایات سیر حال انسان را بیان می‌کند که از اقلیم ناشناخته اصل خود جدا شده است. آنکه راز آشناساز از نقد حال انسان باخبر است. قصه‌های مثنوی، قصه پردرد این نی سودازدهایی است که هیجان یک عشق تفسیرناپذیر را توصیف می‌کند. با تامل در سیر این نوع قصه‌هاست که می‌توان به لطایف اسرار مثنوی راه یافت و مثنوی را نردبان آسمان و وسیله عروج به آفاق عرفان تلقی کرد.

تأثیری که قرآن از جهت لفظ و معنی در مثنوی به‌جای نهاده است تاحدی است که بدون شک فهم درست مثنوی بدون آشنایی با قرآن حاصل نمی‌شود. چرا که غیر از اخذ قصه‌های قرآنی و تفسیر تعدادی از آیات آن، سراسر مثنوی مملو از الفاظ و تعبیرات قرآنی و مشون از موارد استشهاد به آیات کلام الهی است.

از همان آغاز مثنوی که حکایت جدایی در شکایت نی به بیان می‌آید و سپس داستان پادشاه و کنیزک (نقد حال) ما خواننده می‌شود، انسان احساس می‌کند در مثنوی با دنیای قصه سروکار پیدا می‌کند.

ای برادر قصه چون پیمانه‌ای است معنی اندر وی مثال دانه‌ای است
هست اندر صورت هر قصه‌ای خرده‌بینان را ز معنی حصه‌ای^۱

چه بقول زنده‌یاد استاد بزرگوار دکتر عبدالحسین زرین‌کوب: مثنوی حماسه‌یی روحانی به‌نظر می‌آید که حوادث فرعی و جزئیات وقایع آن در صورت رمز و به شکل حکایات و قصه‌های مختلف تصویر می‌شود. اما مجموع این قصه‌های رمزی و غیررمزی، کشمکش‌های روح را برای رهایی از دام و بند دنیای ماده نشان می‌دهد. در حقیقت، مثنوی در همان حال که نوعی جامع‌الحکایات محسوب است، نوعی جامع‌الایات و جامع‌الاحادیث هم هست.^۱

مؤلف این کتاب جناب آقای جمشیدی‌نیا که سال‌های طولانی وقت خود را در فهم ابیات مثنوی چه به صورت حضور فیزیکی در کلاس‌های تفسیری و مطالعه در کتاب‌های شارحین مثنوی، گذرانده است، در این کتاب به‌خوبی توانسته است قصص و حکایات مثنوی را به‌زبانی ساده و شیوا برای خوانندگان ترسیم نماید. مطالعه این کتاب را به همه دوستداران مثنوی پیشنهاد می‌نمایم.

دکتر شمس‌الدین ربیعی

www.ketab.ir

^۱ سر نی، جلد اول، مرحوم دکتر عبدالحسین زرین‌کوب